

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Cdo/181/2018
Identifikačné číslo spisu: 109218678
Dátum vydania rozhodnutia: 27.02.2020
Meno a priezvisko: Mgr. Dušan Čimo
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:109218678.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne ASANARATES s.r.o., so sídlom v Košiciach, Park Angelinum 4, zastúpenej JUDr. Vladimírom Kotosom, advokátom v Košiciach, Žižkova 6, proti žalovanej News and Media Holding, a.s., so sídlom v Bratislave, Einsteinova 25, zastúpenej splnomocnenkyňami 1/ SCHWARZ advokáti s.r.o. a 2/ Škubla a partneri s.r.o., oboma so sídlom v Bratislave, Einsteinova 25, o ochranu dobrého mena a povesti právnickej osoby a iné, vedenom na Okresnom súde Bratislava V pod sp.zn. 6C/355/ 2009, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 10. októbra 2017 sp.zn. 8Co/127/2016, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žalovaná má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava V (ďalej tiež len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 8. februára 2016 č.k. 6C/355/2009-366 (v poradí druhým) rovnako ako prvým rozsudkom (z 24. apríla 2013, na základe odvolania žalobkyne ale zrušeným) zamietol žalobu, ktorou sa žalobkyňa domáhala ochrany pred neoprávneným zásahom do jej dobrého mena a povesti, ku ktorému malo prísť uverejnením v čísle 24 týždenníka Plus 7 dní (vydávaného žalovanou) z 11. júna 2009 článku pod názvom „Miliónové potkany“; žalobkyňa tiež uložil povinnosť zaplatiť žalovanej „trovy“ (správne „náhradu trov“) konania vo výške 100%. Mal za to, že u žalobkyňou uplatňovaného práva na odpoveď žiadosť nespĺňala zákonné predpoklady podľa 8 ods. 3 tlačového zákona (zákona č. 178/2008 Z.z. v znení neskorších zmien a doplnení), keď sa neobmedzovala na skutkové tvrdenia, ale obsahovala i množstvo hodnotiacich úsudkov a nárok na zverejnenie tlačovej opravy podľa § 7 tlačového zákona taktiež nezodpovedal zákonu, nakoľko znenie opravy nebolo zhodné so znením žiadosti (neobsahovalo uvedenie nepravdivého, ani pravdivého tvrdenia) a k zmene žaloby došlo až po uplynutí lehoty 30 dní uvedenej v § 10 ods. 3 tlačového zákona, teda po zániku práva. Podľa súdu prvej inštancie neobstála ani požiadavka na zaplatenie primeraného zadosťučinenia v peniazoch (vo výške 33.000 €), nakoľko tu šlo (pri

informovaní o čerpaní prostriedkov z verejných zdrojov na základe zmluvy so štátom, resp. jeho orgánom - ministerstvom zdravotníctva) o otázku verejného záujmu, pri ktorej aj na základe testu proporcionality nešlo usúdiť na neoprávnenosť zásahu do práv žalobkyne, ktorá (na rozdiel od novinárov reprezentujúcich i periodikum vydávané žalovanou) nie je z hľadiska práva na informácie požívateľom privilegovaného postavenia, ale predmetom informovania a subjektom núteným strpieť väčšiu mieru kritiky (zvlášť ak v tomto prípade nedošlo ani k skresleniu celkového vyznenia informácie spôsobom nezodpovedajúcim pravde a tvrdenú nepravdivosť údajov nepreukázali ani výpovede svedkov).

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej tiež len „odvolací súd“) na odvolanie žalobkyne rozsudkom z 10. októbra 2017 sp.zn. 8Co/127/2016 rozsudok súdu prvej inštancie priblížený pod 1. zhora podľa § 387 ods. 1 Civilného sporového poriadku (zákona č. 160/2015 Z.z. v znení zákona č. 87/2017 Z.z. a dnes už i zákona č. 350/2018 Z.z., ďalej tiež len „C.s.p.“) ako vecne správny potvrdil a vyslovil, že žalovaná má nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu. Stotožnil sa so súdom prvej inštancie ako v tom, že žiadosť žalobkyne o uverejnenie opravy i odpovede nezodpovedali požiadavkám ustanoveným tlačovým zákonom, tak i v tom, prečo bol namieste takýto záver. Zdôraznil, že obe v tomto smere žalobkyňou uplatňované práva sú založené na prísne formalizovanom postupe predpokladajúcom súčasné splnenie všetkých zákonom ustanovených podmienok a pretože tieto z dôvodov správne a pomerne podrobne uvedené súdom prvej inštancie splnené neboli, žalobe v tejto časti, ani v časti požiadavky na peňažnú náhradu 4.979 € (podľa § 10 ods. 4 tlačového zákona) nešlo priznať úspech. V prípade požiadavky na zaplatenie primeraného zadostučinenia 33.000 € potom odvolací súd nad rámec pomerne rozsiahleho teoreticko-právneho exkurzu do problematiky zásahov do osobnostných práv (vrátane nutnosti rozlišovania medzi skutkovými tvrdeniami ako faktami s overiteľnou pravdivosťou, či nepravdivosťou a hodnotiacimi úsudkami ako kritikou skúmateľnou len z hľadiska vecnosti a primeranosti a so zmienkou i o tzv. hybridných výrokochoch - majúcich atribúty skutkového tvrdenia i hodnotiaceho súdu) súhlasil s testom proporcionality vykonaným súdom prvej inštancie i s jeho závermi o nutnosti znášania subjektami vstupujúcimi do zmluvných vzťahov za účasti štátu širšej kritiky i o potrebe posudzovania pravdivosti celkového vyznenia informácie a okrem toho analyzoval tiež jednotlivé žalobkyňou uvádzané (namietané) časti článku urobeného predmetom žaloby z pohľadu ich spôsobilosti zasiahnuť do práv žalobkyne.

3. Proti takémuto rozsudku odvolacieho súdu podala žalobkyňa (ďalej aj „dovolateľka“) dovolanie, ktoré odôvodnila ustanovením § 421 ods. 1 písm. c/ C.s.p. Rozdielnosť rozhodovacej praxe dovolacieho súdu vo vzťahu k právnej otázke, ktorú bližšie nevymedzila, definovala spôsobom (citované z dovolania) „Najvyšší súd SR“ (ďalej tiež len „najvyšší súd“, „dovolací súd“ alebo skráteno „NS SR“) „v uznesení sp.zn. 4 Cdo 121/2007 zo dňa 23.09. 2009 a iné“, resp. „aj uznesenie NS SR 3 Cdo 61/2000 ... a uznesenie NS SR 3 Cdo 84/2011“. Popri citácii z ďalších dvoch rozhodnutí (z nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky zo 16. júna 2011 sp.zn. I. ÚS 408/2010 a uznesenia NS SR z 29. júna 2011 sp.zn. 4 Cdo 232/2010) namietala, že podľa ustálenej judikatúry Ústavného súdu SR každý konflikt vo vnútri systému základných práv a slobôd treba riešiť podľa zásady ich spravodlivej rovnováhy, čo však odvolací súd neurobil; že súdna prax už opakovane judikovala, že tlač pri zachovaní práva na šírenie informácií nepožíva neobmedzenú slobodu, keď toto právo je spojené aj s povinnosťou a zodpovednosťou poskytovať presné a dôveryhodné informácie pri dodržaní etických pravidiel, bez porušenia alebo ohrozenia, či zásahu do cti, dôstojnosti, vážnosti či dobrého mena inej osoby; že k porušeniu práva na ochranu dobrej povesti môže dôjsť nielen nepravdivými skutkovými tvrdeniami difamačného charakteru, ale aj zverejnením neprípustných hodnotiacich úsudkov o určitej osobe a odvolací súd nesprávne pri konflikte práva žalovanej na slobodu prejavu a práva žalobkyne na ochranu dobrej povesti uprednostnil prvé z týchto práv na úkor druhého „v rozpore s rozhodovacou praxou dovolacieho súdu“, zároveň pri hodnotení dôkazov niektoré opomenul zohľadniť a dôkazné bremeno preniesol zo žalovanej na žalobkyňu a napokon opomenul, že žalobkyňa nebola žalovanou poskytnutá možnosť sa k predmetnému článku vyjadriť, čím došlo aj k Tlačovou radou konštatovanému hrubému porušeniu etického kódexu novinára. Navrhla dovolaním napádaný rozsudok odvolacieho súdu zmeniť vyhovením žalobe o zaplatenie 33.000 €, eventuálne napádaný rozsudok zrušiť a vec vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

4. Žalovaná navrhla dovolanie odmietnuť, majúc za to, že toto nie je prípustné.

5. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 C.s.p.) po zistení, že dovolanie podala za účinnosti C.s.p. v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 C.s.p.) strana, v ktorej neprospech bol napádaný rozsudok odvolacieho súdu (a inak aj jemu predchádzajúci rozsudok súdu prvej inštancie) vydaný (§ 424 C.s.p.), a to za splnenia podmienky jej právneho zastúpenia i spísania dovolania na to zákonom určenou osobou (§ 429 ods. 1 C.s.p.), skúmal predovšetkým bez nariadenia pojednávania (§ 443, časť vety pred bodkočiarkou C.s.p.), či sú dané procesné predpoklady pre uskutočnenie meritórneho dovolacieho prieskumu. Dospel pritom k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Na odôvodnenie, prečo bol namieste takýto postup (§ 451 ods. 3 veta prvá C.s.p.) uvádza nasledovné :

6. Podľa § 419 C.s.p. je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a 421 C.s.p.

7. Podľa § 432 C.s.p. dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (odsek 1). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (odsek 2).

8. Podľa § 440 C.s.p. dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný.

9. Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 C.s.p.). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ C.s.p., je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť, z čoho konkrétne vyvodzuje prípustnosť dovolania a tiež označiť v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod. V dôsledku viazanosti odvolacieho súdu dovolacím dôvodom neskúma dovolací súd správnosť napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

10. Podľa § 421 ods. 1 C.s.p. je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

11. Výpočet dôvodov uvedených v § 421 ods. 1 C.s.p. je taxatívny. Všetky dôvody prípustnosti dovolania, ktoré sú vymenované v tomto zákonom ustanovení, sa vzťahujú výlučne na právnu otázku, riešenie ktorej viedlo k právnym záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu; zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia pritom vyplýva, že otázkou riešenou dovolacím súdom sa tu rozumie tak otázka hmotnoprávna, ako aj procesnoprávna (v ďalšom texte tohto uznesenia odvolacieho súdu len „právna otázka“).

12. O tom, či je daná prípustnosť dovolania podľa § 421 C.s.p., rozhoduje dovolací súd výlučne na základe dôvodov uvedených dovolateľom (porovnaj § 432 C.s.p.). Pokiaľ dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z ustanovenia § 421 C.s.p., má viazanosť odvolacieho súdu dovolacími dôvodmi (§ 440 C.s.p.) kľúčový význam v tom zmysle, že posúdenie prípustnosti dovolania v tomto prípade závisí od toho, ako dovolateľ sám vysvetlí (konkretizuje a náležite doloží), že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia dovolateľom označenej právnej otázky a že ide o prípad, na ktorý sa vzťahuje toto ustanovenie.

13. Dovolateľ v prejednávanej veci vyvodzoval prípustnosť dovolania z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. c/ C.s.p. Ak dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z tohto ustanovenia, je povinný označiť rozhodnutia odvolacieho súdu, v ktorých dovolací súd o danej právnej otázke rozhodoval rozdielne (v

tejto súv. por. 8 Cdo 78/2017 a 8 Cdo 141/2017).

14. Ak dovolateľ v dovolaní, prípustnosť ktorého vyvodzuje z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. c/ C.s.p., neoznačil rozhodnutia dovolacieho súdu, ktoré o danej právnej otázke zaujali rozdielne právne závery, nemôže dovolací súd uskutočniť meritórny dovolací prieskum, hranice ktorého nie sú vymedzené. V takom prípade dovolací súd nemôže svoje rozhodnutie založiť na predpokladoch alebo domnienkach o tom, ktorú otázku a ktorý judikát, stanovisko alebo rozhodnutie mal dovolateľ na mysli. Ak by postupoval inak, rozhodol by bez relevantného podkladu. Skutočnosť, že dovolateľ vyvodzujúci prípustnosť dovolania z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. c/ C.s.p. neuvedie rozhodnutia dovolacieho súdu, ktoré sú rozdielne, považuje najvyšší súd za absenciu náležitostí dovolania v zmysle § 431 až § 435 C.s.p. (1 Cdo 206/2016, 8 Cdo 141/2017 či 8 Cdo 50/2017).

15. Žalobkyňa v prejednávanej veci založila svoje dovolanie na spochybnení správnosti právneho posúdenia veci odvolacím súdom, nevysvetlila ale, ktorú právnu otázku považuje za relevantnú z hľadiska § 421 ods. 1 písm. c/ C.s.p. Za také vymedzenie nešlo považovať tvrdenie z dovolania o možnosti zásahu do práva na ochranu dobrej povesti nielen nepravdivými skutkovými tvrdeniami, ale aj zverejnením neprípustných hodnotiacich úsudkov o určitej osobe (kde práve v dôsledku 1. použitia dovolateľkou - v súvislosti so slovným spojením „hodnotiaci úsudok“ - adjektíva „nepripustný“ a 2. záveru odvolacieho súdu v tejto veci o možnosti priznania ochrany len kritike nevybočujúcej z medzi vecnosti a primeranosti nešlo medzi dovolateľkou a odvolacím súdom vidieť žiadneho sporu, odhliadajúc na tomto mieste od toho, že otázka rozlíšenia medzi skutkovými tvrdeniami a hodnotiacimi súdmi i ďalšia otázka prípustnosti hodnotiaceho súdu nie sú otázkami právnymi, ale skutkovými, a teda z dovolacieho prieskumu podľa § 421 ods. 1 C.s.p. vylúčenými). Podobne charakter právnej otázky, od ktorej by bolo závislým rozhodnutie odvolacieho súdu, nemala ani otázka pomeru medzi právom (žalovanej) na slobodu prejavu a právom (žalobkyne) na ochranu dobrého mena a povesti a dovolaním tvrdeného uprednostnenia prvého z takých práv na úkor druhého, kdeže i tu primárne ide o skutkovú otázku s riešením závislým na vyhodnotení dôkaznej situácie v konkrétnom posudzovanom prípade.

16. Tým, čo bolo ale z pohľadu nemožnosti prístúpenia dovolacieho súdu k požadovanému meritórnemu dovolaciemu prieskumu rovnako zásadným (ako je už uvedené pod 15. vyššie), bolo to, že žalobkyňa ani žiadnymi konkrétnymi rozhodnutiami najvyššieho súdu nedoložila svoju argumentáciu o tom, že o otázke (nevedno ktorej), ktorú má (dovolateľka) na mysli, rozhoduje dovolací súd rozdielne. Zaradenie všetkých rozhodnutí dovolacieho súdu, uvádzaných dovolaním, do jednej skupiny (bez uvedenia, ktoré z nich riešilo akú právnu otázku akým spôsobom a prečo by sa teda malo usudzovať na stav rozídenia aspoň dvoch z nich v názore na jej riešenie) totiž navodzovalo skôr dojem založenia všetkými takýmito rozhodnutiami ustálenej rozhodovacej praxe, ktorej sa ale odvolací súd v tomto prípade nemal držať. V takom prípade by ale šlo už o iný, než dovolaním výslovne tvrdený dovolací dôvod (a dôvod prípustnosti dovolania) podľa § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p. a vypravenie dovolania práve opisovaným spôsobom zakladalo jeho vnútornú rozpornosť s následkom v podobe nesplnenia povinnosti dovolateľa dovolacie dôvody vymedziť zákonom predpísaným spôsobom.

17. Podľa § 447 C.s.p. dovolací súd odmietne dovolanie, ak a/ bolo podané oneskorene, b/ bolo podané neoprávnenou osobou, c/ smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné, d/ nemá náležitosti podľa § 428, e/ neboli splnené podmienky podľa § 429 alebo f/ nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi alebo ak dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až § 435.

18. Z obsahu spisu v prejednávanej veci vyplýva, že súd prvej inštancie a následne aj odvolací súd vykonali dostatočné dokazovanie (opak nenamietala ani dovolateľka namietajúca prakticky len nevysporiadanie sa s niektorými dôkazmi). Vysporiadali sa so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a aj nimi prijaté skutkové i právne závery dostatočne vysvetlili, pričom predmetnú kritiku použitú žalovanou (urobenú i predmetom žaloby) po vykonaní testu proporcionality vyhodnotili ako prípustnú. Tvrdenie dovolateľky o tom, že odvolací súd nerespektoval dovolaním zmieňované rozhodnutia dovolacieho súdu neobstojí vzhľadom k tomu, že podľa obsahu dovolania dovolateľka považovala za

nesprávny právny záver odvolacieho súdu týkajúci sa posúdenia a vyhodnotenia testu proporcionality a nedostatočné zohľadnenie toho, že v danom prípade ide (podľa žalobkyne) o typický hodnotiaci úsudok bez pravdivého vecného základu, vykonštruovaný len na účel difamovania osoby žalobkyne. V tejto súvislosti sa však dovolaciemu súdu žiada uviesť, že i keď dovolateľka svoje dovolanie formálne odôvodnila nesprávnosťou právneho posúdenia veci odvolacím súdom v zmysle ustanovenia § 421 ods. 1 písm. c/ C.s.p., z obsahu dovolania možno vyvodíť, že nesúhlasí s logickými úvahami a skutkovými závermi odvolacieho súdu a s vyhodnotením zistených skutkových okolností, ktoré v konaní vyšli najavo a ktoré v rámci zásady voľného hodnotenia dôkazov viedli tento súd (a pred ním tiež súd prvej inštancie) k prijatiu jeho rozhodnutia (najmä pokiaľ ide o parameter pravdivosti vecného základu tvrdení použitých periodikom vydávaným žalovanou).

19. Z uvedeného je tak zjavné, že dovolateľka v tomto prípade namieta nesprávnosť skutkových zistení a vyhodnotenia dôkazov odvolacím súdom; žiadnou takouto nesprávnosťou však nie je možné odôvodniť dovolanie, ktorého prípustnosť dovolateľ vyvodzuje z ustanovenia § 421 ods. 1 C.s.p. (bez ohľadu na písmeno). Jedným z konštantných záverov rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, na ktorom ani v tejto veci nie je dôvod nič meniť, je totiž, že len samotné spochybňovanie správnosti skutkových zistení a vyhodnotenia dôkazov súdom, či sama polemika s rozhodnutím odvolacieho súdu alebo prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia, prípadne kritika jeho prístupu zvoleného pri právnom posudzovaní nárokov vyplývajúcich zo žalobného návrhu, významovo nezodpovedajú kritériám uvedeným v § 421 ods. 1 a § 432 ods. 2 C.s.p. (tu por. napr. 3 Cdo 148/2018).

20. Najvyšší súd zo všetkých už vyššie priblížených dôvodov preto dovolanie primárne podľa § 447 písm. f/ C.s.p. (pre nevymedzenie dovolacieho dôvodu spôsobom predpokladaným ustanoveniami §§ 431 - 435 C.s.p.) a sekundárne podľa písmena c/ rovnakého zákonného ustanovenia (pre neprípustnosť) odmietol.

21. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania o dovolaní dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá C.s.p.).

22. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0, v časti trov konania pomerom hlasov 2 : 1.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.